

GEMEENSCHAP

In de etalage

Quintus

De kracht van kunst als middel: ontwikkelen en meedoen

door Tabitha Last-Wilderdijk

Kunst en cultuur worden steeds vaker ingezet als middel om aan te haken in de samenleving. Zo bewees neuropsycholoog Erik Scherder dat muziektherapie effectief is in het bestrijden van ouderdomskwalen. Wetenschapsjournalist Mark Mieras stelde vast dat kunstonderwijs het leervermogen van kinderen voor het hele leven bevordert. En in november 2019 kwam de World Health Organization met het rapport *What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being?* Kortom: wetenschappelijk bewijs dat kunst resultaten boekt in de sector zorg en welzijn stapelt zich op. Reden genoeg voor Quintus, centrum voor kunst en kunsteducatie, om de verkenningen van eerdere jaren verder uit te bouwen.

Ook in SAMBIQ verband (Stadsgehoorzaal, Stadsarchief, Stedelijk Museum, Bibliotheek en Quintus) is onderzoek gedaan naar de mogelijke bijdrage van cultuur aan de Kamper samenleving. 'Door in te zetten op meedoen (participatie) en persoonlijke ontwikkeling, kan cultuur bijdragen aan een positieve gezondheid van kwetsbare groepen uit de Kamper samenleving', zo bleek uit de zogeheten Kansenscan Sociaal Domein van SAMBIQ.

Plussers

SAMBIQ werkt samen met de gemeente Kampen en Welzijn Kampen in Het Beste van Kampen, een programma om plussers (senioren) te betrekken bij de Kamper samenleving en bij elkaar. Activiteiten waarbij plussers nieuwe en oude interesses en talenten ontwikkelen, een nieuwe invulling aan hun leven geven en nieuwe mensen leren kennen. Zo vindt 'culturele coaching' plaats bij de plussers van Het Lokaal in IJsselmuiden. Ook worden culturele ontmoetingen georganiseerd tussen kinderen van een basisschool met het nabijgelegen zorgcentrum. Daarnaast verzorgt Quintus zelf activiteiten als het 55+ pop- en rockkoor Rock Oud Loud, de 55+ muziekband (on)Houdbaar en nieuwe cursussen als Zet je Brein in Beweging.

Beperkingen omzetten in mogelijkheden: dat is één van de doelen van de nieuwe cursus Kunst Anders bij Quintus Kampen.
Foto Quintus, 2019.

Jongeren

Met het jongerenwerk van Stichting Welzijn heeft Quintus in Brunnepe samengewerkt aan de invulling van een, door de Cruyffcourt foundation gesubsidieerd, wijkgericht programma onder de naam Boemerang Clinics weken. Acht weken lang werden, drie dagen in de week, voor in totaal zo'n zeshonderd kinderen sport, spel en culturele activiteiten op het Cruyffcourt aan de Troelstrasingel georganiseerd. Het doel van Cultuur@CruyffCourts is ontdekken wat jongeren boeiend en leuk vinden en kinderen interesseren voor muziek, dans, theater en beeldende kunsten. Quintus verzorgde de invulling van het culturele deel in samenwerking met een aantal verenigingen. De vraaggerichte aanpak is tot landelijk voorbeeld uitgeroepen. De samenwerking met jongerenwerk smaakt van beide kanten naar meer. Welzijnswerker Michel van Olst: 'Op een Cruyff Court vinden meestal alleen sportieve activiteiten plaats. De naam van het project zegt het al: nu moest het ook om cultuur gaan. De eerste contacten met Quintus waren er al. Door

dit project is die samenwerking in een versnelling gekomen. In overleg met Mariëlle van Zanten, coördinator Cultuur Contact, hebben we gekeken welke activiteiten we gezamenlijk konden aanbieden. Het grote netwerk van Cultuur Contact, het vastleggen van docenten en de uitgebreide kennis op het gebied van culturele activiteiten, hebben wij goed kunnen inzetten bij dit project. Dat is een belangrijke meerwaarde van Quintus.'

Bijzondere deelnemersgroepen

Al jarenlang verzorgt docent René Lorst wekelijkse muzieklessen voor kinderen en volwassenen met leer- of gedragsuitdagingen. Muziek Anders zet beperkingen om in mogelijkheden. Iets wat Quintus ook voor ogen heeft met de introductie van de nieuwe cursus Kunst Anders binnen de afdeling Kunst & Ambacht. Kunst Anders docent Annemarieke Tromp: 'Onze cursisten vinden het heerlijk om onder professionele begeleiding gezellig en ontspannen kunst te maken. Op deze manier leren ze hun vaardigheden uit te breiden en zich te verwonderen over wat ze hebben gemaakt. Dat dit nu mogelijk is bij Quintus is super, daar zijn we trots op!' Niet alleen binnen Quintus, ook erbuiten weten de Quintus-vakdocenten van Muziek Anders en Kunst Anders deze groep te bereiken met nieuwe activiteiten binnen het Voortgezet Speciaal Onderwijs. Dit versterkt de binnen-buitenschoolse verbinding met Quintus. Met de detachering van de docent Muziek Anders in het Speciaal Onderwijs in Raalte brengt Quintus haar expertise zelfs buiten de gemeentegrenzen.

Nieuwe Nederlanders

In september 2019 organiseerde Quintus tijdens de jaarlijkse openlesweken een speciaal programma voor 'nieuwe Nederlanders', in samenwerking met W en L Opleidingen. Ruim veertig statushouders volgden bij Quintus een inspirerend programma, bestaande uit een zangworkshop, jamsessie, keramiek- of theaterworkshop. De 50-jarige Zara, die in 2014 vanuit Iran naar Nederland vluchtte, koos met vriendin Soda voor de theaterworkshop: 'Door deze workshops leren we nieuwe dingen en nieuwe mensen kennen. Vroeger op school heb ik wel theater gehad maar daarna niet meer. Ik wilde weten of het eng is, maar dat was het helemaal niet. Ik denk dat ik wel een beetje talent heb!' Behalve een nadere kennismaking met de taal en de cultuur, heeft een dergelijk programma dus meer positieve effecten op de deelnemers. 'Inburgeren en de taal leren, gebeurt niet tussen vier muren. Wij gaan erop uit met cursisten en laten zien wat Kampen te bieden heeft',

Met een speciaal voor hen georganiseerd programma tijdens de open lesweken (her)ontdekken 'nieuwe Nederlanders' zichzelf, Quintus én de stad Kampen. Foto Quintus 2019.

aldus Mariska Weijmer van W en L Opleidingen. 'Veel mensen hebben jarenlang in de overlevingsstand gestaan. Dan is het nu, met een officiële status, tijd om de draad van het "gewone" leven weer op te pakken. Bij deze Quintusactiviteiten zie je hoe mensen hun oorspronkelijke interesses of talenten weer herontdekken. Ze maken kennis met de stad, ontdekken wat er allemaal mogelijk is, leggen nieuwe contacten én hebben ook nog eens heel veel plezier samen. De onbekendheid weghalen en meedoen binnen onze Kamper samenleving: dat is een volgende stap binnen de inburgering!'

Inzichten

Met al deze activiteiten zijn de eerste concrete stappen van SAMBIQ en Quintus op dit terrein in de gemeente Kampen gezet. 'De activiteiten kun je zien als een wederzijdse kennismaking. De bezoekers ontdekken de mogelijkheden van Quintus; Quintus ontdekt de wensen die bij deze groepen leven. Dit heeft mooie inzichten opgeleverd en krijgt zeker een vervolg', aldus directeur Hendrik Jan Houtsma.